

Leto III.

NA MEJAH

Štev. 25.

Izhaja vsako soboto
Letna naročnina
znaša Din 25.—,
za inozemstvo 40 DinČek. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

Jesenice, 26. novembra 1938

Vsi za zmago slovenskega katoliškega naroda, strnjeni krog voditelja dr. Korošca!

Vladi, v kateri soodločuje naš voditelj dr. Korošec, dolgujemo hvalo, da je slovenska zemlja zavarovana na tej strani in da ne preži na naš narod smrt z Julijskih alp. To je dejanje, ki govori več kakor vse vpitje slovenske opozicije. In temu dejanju bo sleherni Slovenec, kmet, delavec ali razumnik, ki ljubi svojo zemljo, mir in bodočnost svojega ljudstva, izrekel 11. decembra priznanje vsem s tem, da bo glasoval za listo stranke in vlade, ki je s svojo modro zunanjo politiko obvarovala našo slovensko zemljo — naš ljubi gorenjski kot.

Prvič v zgodovini Jugoslavije se dogaja, da gre kaka vlada in kaka politična skupina na volitve z dokazi o svojem delu, s tremi leti naporov in uspehov v zunanji in notranji politiki in v gospodarstvu. Ljudstvo v Jugoslaviji, zlasti slovenski narod, bo verjel dejanjem s takim prepričanjem, s kakršnim ne verjame besedam svojih bivših rabljev sedaj in dejanjem prej. Dejanja govore za vlado in za delo naše stranke — dejanja govore o narodnostnih, političnih in socialnih zločinih nasprotnikov. Zato bo zlasti slovenski narod na eno in na drugo odgovoril z dejanjem: svojim pravim voditeljem in delavcem za boljšo bodočnost bo 11. decembra v dejanju izrekel priznanje in zaupanje, njihovi in svojim nasprotnikom pa bo tudi z dejanjem dal breco, ki bo v zgodovini Jugoslavije in slovenskega ljudstva zapisano kot eno najbolj možgatih in zrelih političnih dejanj.

Spričo tega se slovensko ljudstvo zaveda, da je pod vlado dr. Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spahe dobilo v dvajsetletni zgodovini Jugoslavije toliko narodnih, kulturnih in gospodarskih

pravice ter dobrin, kakor prej pod nobeno drugo, najmanj pa pod vladami JNS, ki so nam jemale nele pravice, temveč celo svetinje in vrednote, brez katerih bi ne bili več to, kar smo bili in kar

1935

1938

hočemo ostati. — »Zato pomnimo, da gre v teh volitvah za tako važne in velike stvari,« kakor je rekel naš voditelj dr. Korošec, »da se mi zdi premalenkostno, da bi se v tem trenutku bavil z različnimi Kramerji, Puclji, Petejani ali celo Stanovniki.«

V tem znamenju na okope k zmagi!!!

Z Jesenic

Akademija fantovskega odseka in dekliškega krožka v nedeljo 4. decembra ob 8. uri zvečer bo postavila mejnik telesno kulturne zrelosti naše mladine. Poleg talne telovadbe in simboličnih prikazov ter gimnastičnih sestavov bo prikazana vrhunska telovadba, katero bodo izvajali najboljši slovenski telovadci. Ker ima celoten program akademije namen pokazati celotno telesno kulturno raven jeseniške katoliške mladine, ki raste v močnem fantovskem odseku, je dolžnost vsakega ljubitelja mladine in njenega napredka, da se te akademije udeleži. Iskreno vabljeni!

Volivno gibanje dozoreva pri nas iz dneva v da in se čim dalje bolj bliža k dovršeni obliki. Občutno mrtvilo pa je leglo na tabor nasprotnikov, ki si niso edini niti v programu niti v volivni borbi. Vzrok temu je iskati v mešanici stremljenj, osebnih koristi, ki trenutno najbolj prednjačijo in tlačijo glavni namen. Opažati je doslednost nasprotnikov samo v enem, to je, da se čim bolj cepijo in obračajo hrbet osebnosti politiki. Taka dejstva so razveseljiva, ker pričajo, da je politična zrelost delavstva na strani zdrave logike.

Glavni propagator za ljudsko frontaško listo, znani človekoljub, je v hudi stiski, zakaj baraka, na katero je sprejel vse politične sirote raznih barv, se potaplja. Število njegovih borcev se manjša dan za dnem. Ni več besed, zmanjkalo je gesel, s katerimi jih je doslej trafil, in z njimi je splahnel tudi

njegov vpliv. Kar je bilo slovensko katoliškega, ga je že davno zapustilo in le najbolj slepi so morali spoznavati do danes, da to ni borba za ljudstvo, ampak borba enega samega človeka — samoljuba in častihlepneža.

Prejeli smo:

G. urednik! Širom po svetu so znane Jesenice. Kamor koli prideš, vedo povedati ljudje ne le o velikih tovarnah ali živahnem prometu, ampak na moč hvalijo visoko raven kulturnega življenja ter pripovedujejo, kako se poleg telovadnih organizacij, ki jim prednjači fantovski odsek, izpopolnjujejo močne igralske skupine. Ne smem prezreti niti dobrega cerkvenega petja, dasi smo mogli svoj čas brati v vašem cenj listu, mimogrede bodi povedano, da ga poznajo širom Slovenije, o nekaki krizi, ki jo je pa, upam, zbor že prebolel.

Kadar koli sem prišel na Jesenice — sem namreč poslovni človek — sem mogel z zadovoljstvom ugotoviti, da je petje pri glavni deseti maši na dostojni višini, orgelska spremljava pa zelo posrečena.

Neprijetno sem bil iznenaden, ko sem pred 14 dnevi bil pri sv. maši ob 8. uri, pri kateri pojejo otroci. Nič ne rečem: pesnice so bile dobro izbrane, zbor enoten, podajanje glede na zaledje zadovoljivo. Pri tem sem opazil, da je bila cerkev polna, verniki pobožni, torej najlepše nastrojenje za pobožno molitev. V trenutku, ko so zapele orgle, se mi zdi, da je bilo to razpoloženje razbito. Ne vem, kdo je sedel za »kraljevskim instrumentom«, vem le, da se dotični ne zaveda, da prvič orgle niso harmonij ali celo klavir in sveta maša ne prilika za vajo na orglah; drugič pa niso ljudje prišli preživljati pobožnih ur pri Bogu zato, da bi jih v njih goreči molitvi motilo igranje nekoga, ki se ne zaveda, da je petje ter igranje molitev in samo molitev, in da mora biti

Kličé nas naš voditelj dr. Anton Korošec!

Vsa visoka Gorenjska gor do Rateč in Bohinja pojde v nedeljo 27. nov. na

VELIKI SHOD JRZ

na Jesenicah ob 1 $\frac{1}{2}$ 3 pop. v Krekovem domu

Govorili bodo: DR. DRAGIŠA CVETKOVIĆ
minister za socialno politiko

DR. ALBIN ŠMAJD
kandidat JRZ za radovljiški okraj

VALENTIN MARKEŽ
namestnik kandidata in župan

Jeseniški shod je pričetek velike bitke za sijajno zmago 11. dec. Vsi borci na okope!

Ne pozabimo izdajalcev!

V času šenčurskega procesa, ko so bili obtoženi in pred sodiščem za zaščito države v Beogradu obsojeni zavedni slovenski možje in fantje, obsojeni zato, ker njihova slovenska miselnost ni prijala takratnim mogotcem Kramer-Pucelj-Marušičeve diktature, ki ji s svojimi današnjimi volivnimi pakti dajejo vse jasnejši izraz izdajstva nad slovenskim narodom, takrat so v naši slovenski prestolnici padle za Slovence globoko ponižujoče besede: »To so zadnji ostanki pasjega plemena!«

Ker so padle te besede na naslov tistih preganjanih in mučenih, kateri so branili našo narodno samobitnost in svoboščine, ki so se odločno uprli takratnim likvidatorjem slovenskega imena in jezika in kulture, so padle kot ognjeni bič na ves slovenski narod, saj je bila s tem izražena vsa mržnja in miselnost katoliškemu narodu sovražnega tabora. S tem pa niso udarili samo nas, pač pa so onečastili vso našo kulturo, naše velike prednike, našo zgodovino in naš narodni ponos. Vse to so postavili na najnižjo stopnjo golega živalskega plemena.

In danes prihajajo prav ti izdajavci med to po njih opljuvano in izdano ljudstvo s svetohlin-

skimi obrazi moledovat za zaupanje. Ni besed, s katerimi bi mogli dosti določno povedati vse naše zaničevanje do teh izkoreninjenecov in prevratnikov. Dovolj naj bo, če glasno izpovemo, da je prišel čas obračunavanja s temi hlapci in trgovci. Ali mar hočete, da bi se spričo komaj zaceljenih ran na našem narodnem telesu, katere ste mu zadali vi, odrekli pravici do obsodbe? Ne! Prišel je čas, da si poiščemo svoje častno zadoščenje. Dobili ga bomo, ker stojimo strnjeno krog našega edinega voditelja dr. Antona Korošca. 11. december je dan sodbe. Sodili bomo po zdravi logiki in pravičnosti naroda, ker bomo glasovali kakor en mož za svojega pravega voditelja dr. Korošca na listi dr. Milana Stojadinovića. Med nami ne sme biti nikogar, ki bi ne hotel biti kulturni sodnik, zakaj sodnik bo vsak naš volivec in vsi naši skupni glasovi se bodo spleli v bič, s katerim bomo pognali vse narodne izdajavce in hlapce tja, kamor spadajo: v pozabljenje in zaničevanje, v svarilo vsem, ki bi se še kdaj hoteli spozabiti nad poštenim slovenskim narodom ter v lastno korist kratiti naše svoboščine.

Vsi na branik k sodbi in zmagi!

Nova socialna ustanova na Jesenicah Blagoslovitev temeljnega kamna mestnega zavetišča

K socialnim in dobrotvornim akcijam Vincencijeve in Elizabetne konference na Jesenicah, se je sedaj pridružila mestna občina s svojim največjim delom socialnega skrbstva — z graditvijo zavetišča za betežne in onemogle občane in s tem zadostila desetletnim naporom in socialnim potrebam kraja, svojemu stremljenju in neumornemu delu za starostno oskrbo in varstvo najpotrebnejših pa si s tem postavlja trajen spomenik, ki bo živo pričal rodovom o krščanski lju-

bezni do bližnjega. Spričo življenja, kakršno je, lahko rečemo, da ni med nami nikogar, ki bi se upal trditi, da ne bo nikdar potrkal na njegova vrata, da ne bi sprejel toplega zavetja, če bi ga življenje strlo in onemoglega vrglo ob svoj neusmiljeni tok. Če nič drugega, že ta zavest in taki dvomi silijo človeka, da iskreno pozdravi rojstvo te obče koristne ustanove, rojstvo, ki je najčastnejše spričevalo človekovega dostojanstva in njegovega socialnega čustvovanja.

Kljub težkim bremenom se vodstvo občine jeseniške ni pustilo omajati v svojem železno začetnem programu. Zavest dolžnosti katoliških mož je bila močnejša kot težka pot do realizacije osnutka mestnega zavetišča, kateremu je bil v nedeljo blagoslovljen temeljni kamen ob veliki udeležbi občanov in slavnostnem razpoloženju.

Predsednik socialnega odseka banski svetnik g. Peter Arnež je s klenim nagovorom pričel svečanost ter pozdravil zastopnike oblasti in kulturnih korporacij. Prebral je spominsko listo, ki je bila vzdana v temelj s sledečim opisom:

»Delo za to zavetišče se je pričelo v letu Gospodovem 1958. meseca novembra, ko je vladal v imenu kralja Petra II. namestnik knez Pavle, ko je bil ban Slovenije dr. Marko Natlačen, ko je županoval mestni občini Markež Valentin, ko je bil predsednik socialnega odseka Arnež Peter in predsednik gradbenega odseka Čufer Andrej ml., ko je vodil jeseniške župljane duhovni svetnik Kastelic Anton, ki je blagoslovil temeljni kamen tega zavetišča.

Zavetišče je bilo zidano v oddih onemoglim občanom in Bogu v čast. Listina pa je bila vzdana v spomin vseh sodelujočih. Graditelj: občina

na Jesenice; zidal: Belcijan Boštjan, Komenda; načrti arh. Platnar Jože, Ljubljana.« Slede podpisati.

Č. g. duhovni svetnik Anton Kastelic je pred blagoslovom z jasnimi in globokimi besedami orisal pomen in potrebo začete socialne ustanove in prosil božjega blagoslova in varstva zanj: »Brez Boga ne zidaj in brez vere ne upaj!« Moški cerkveni zbor je zapel pomembno »Če Gospod ne zida hiše...« Blagoslovitveni del je zaključila godba Krekovega prosvetnega društva s himno »Povsod Boga«.

Ob prizorih, ki so z udarci kladiva na temelj izrekli katoliški možje želje komaj rojeni ustanovi, je tudi prenekatera solza padla nanj — solza hvaležnosti in usmiljenja. Saj je poleg vseh besed in težnj krščanske ljubezni do bližnjega tudi dejansko vzniknil njen trajen spomenik, ki bo pribežališče in mir, kruh in postelja siromakov.

Naj spremlja nadaljnje delo blagoslov božji. Naj zraste ta hiša dobrote hitro, zakaj mnogo jih čaka, da jih sprejme v svoje zavetje, mnogo, katerim je treba otreti solze v imenu krščanske pravičnosti in človečanske ljubezni. Mi pa storimo svoje po svoji najboljši vesti in dolžnosti.

Zdaj pa na delo!

Kdo se z veseljem ne spominja volilne borbe za našega župana. S kakšno gotovostjo so nam nasprotniki že tedne in tedne pred volitvami dopovedovali, da bodo zmagali in da bo jeseniški klerikalizem tepen kot še nikoli. Baje so imeli celo podpise svojih volilcev, kateri pa so jih na volišču pustili na cedilu. Ogromno množico lepakov in avtomobilov je hotelo navdušiti Jesenice za ljudsko-frontaško listo. Na dan volitev so z zlaganimi številkami zadnje ure hoteli preslepiti volivce in jih ustrahovati, da bi jim oddali glas. Nič ni pomagalo, čeprav so nekateri naši odpadniki, vozeč se v avtomobilu okrog Jesenic, kričali proti nam in se objemali z marksističnimi privrženci. Ob 6. uri zvečer je rezultat pokazal strnjeno vrsto naših fantov in mož. Vsa prizadevanja nasprotnikov so se razbila ob strjnjeni vrsti naših zaupnikov, ob našem delu, da damo jeseniški občini može, o katerih smo bili trdno prepričani in so nam v svojem dveletnem delu v občinskem gospodarstvu dokazali, da smo imeli prav. Borba pri občinskih volitvah je bila ostra kot morda še nikoli. Prav ta ostopor borbe pa je na drugi strani dokazala našo disciplino in zavednost. Vsak je radevolje izvršil naročeno delo v trdni zavesti, da dela za našo skupnost. Ves trud in žrtve posameznikov so bile poplačane z uspehom, ki nam je v bodrilo še danes.

Tudi v predstojeh volitvah skušajo nasprotniki, ki so se še bolj tesno povezali med seboj proti nam, katerih vrste pa so se številčno silno razredčile — mnogi naši, ki so se ob občinskih volitvah dali zapeljati, so danes v naših vrstah — svoje privržence navduševati s svojo gotovo

zmago. Res pa je, da niti prvaki ne verujejo v svojo zmago, katero tudi dosegli ne bodo. Pri zadnjih občinskih volitvah je šlo samo za našo občinsko gospodarstvo. V predstojeh borbi gre za mnogo več. Mi vemo, da so te parlamentarne volitve za naš slovenski narod velik kulturni plebiscit. Tega se zavedajo tudi naši nasprotniki, ker drugače ne moremo razumeti te politične godle, ki je nastala z namenom, da poneumlja ljudstvo in se preko njegove zbežanosti vzpne do oblasti.

Za nas vse, ki hočemo ostati v vrsti večine slovenskega naroda zvesti pristaši edinega voditelja dr. Antona Korošca, velja v predstojeh volilni borbi geslo, s katerim smo zmagali pri občinskih volitvah: Delo in disciplina. Borba sicer ne bo tako ostra kakor za občino, vendar nas to ne sme motiti, da ne bi posvetili in stavili na razpolago vseh svojih moči in zmožnosti za zmago. Mi smo trdno prepričani, da bo 11. decembra slovenski narod tudi brez Jesenic slavil zmago. V nas mora biti ponos, da brez ozira na volilni položaj drugje tudi Jesenice enkrat za vselej napravijo radikalen obračun z vsemi, ki so proti narodu. Jesenice so bile, so in morajo ostati slovenske in katoliške tudi v tej volilni borbi. Jesenice morajo zmagati. Če bomo s to zavestjo šli v volilni boj, tedaj bo zmaga gotova. Zato vsak naš volivec zdaj v teh resnih dneh na okope. Vsak naj vestno in točno vrši delo, ki mu je in bo naročeno. Vsaka osebnost se mora v tem boju ukloniti skupni koristi. Živela zmaga slovenskega katoliškega naroda!

Iz boljševiške klavnice

(Dalje.)

Sicer so tamkajšnji sovjetski komisarji tudi dajali prednost kijevskemu sistemu, namreč trenju glave s težkim batom, a le s to razliko, da so trupla položili na tla, klado pa po vrvi spuščali nad njegovo glavo, tako da je nesrečnež dobesedno gledal smrti v oči. Vendar pa so imele

ondotne pošasti posebno strast za kamenjanje in križanje. Streljanje »antirevolucionarjev«, na katere so slučajno naleteli na ulici, je bilo prepuščeno rdečim gardistom in komunistom na svobodno razpolaganje. Teh pravice so se v toliki meri posluževali, da je na primer po samostanskem

zato zunanji učinek v skladu z organistovo notranjostjo. Kdor ni dorasel glasbilo, naj se ga ne loteva, da ne bodo verniki moteni pri svoji molitvi.

To vam pišem, gospod zato, ker hočem s tem opozoriti na pomanjkljivosti, ki je domačini morda ne opazijo, a naredi na tujca vsekakor porazen vtisk.

ZZD

Clanski sestanek se je vršil v nedeljo 20. novembra ob pol 10 dopoldne. Udeležilo se ga je blizu 100 članov. Poročali so tov. Gaser in tov. Luzar kot zastopnik centrale. Na sestanku je bilo tudi poročano o zadnjih intervencijah pri K. I. D. Poročevalec je omenil, da so intervencije uspele in da se v bodoče našim članom ne bo treba bati krivic, ki so jih bili deležni do sedaj. Zadeva reduciranih naših članov še ni rešena. Organizacija bo tudi za te svoje člane storila vse. Uspehi organizacije članstvu jasno kažejo velike koristi, ki jih imajo od organizacije. Ponovno opozarjamo tudi vse naše somišljenike, da se organizirajo, ker le tako jim bomo mogli nuditi zaščito.

Zbor jeseniškega okrožja. V nedeljo, dne 27. novembra pride na Jesenice naš resorni minister dr. Dragiša Cvetkovič. Vsi člani jeseniškega okrožja so prejele tozadevno okrožnico. Z vsoto strogostjo se bo pazilo, da se zahtevam te okrožnice popolnoma ustreže. Napravili bomo tozadevni zapisnik. V okrožnici je poziv k zboru. Vsi ob določeni uri na svojem mestu!

Koroška Bela

Naše društveno življenje se je po obč. zboru, ki je bil zelo dobro obiskan, znova poživilo. V nedeljo smo igrali dramo, vzeto iz kmečkega življenja »Upor Bohincev«, ki se bo na splošno željo ponovila v nedeljo 27. novembra ob pol 8 zvečer. Naj ne bo nikogar, ki bo to lepo igro zamudil.

Tudi fantovski odsek, katerega delo v preteklem letu je bilo uspešno, je zopet pričel z novo sezono. Vsak četrtek ob 8 zvečer imamo v cerkveni dvorani sestanek, kar je zelo koristna šola za naše fante in zato naj ne bo nobenega našega člana, ki bi brez vzroka te sestanke opuščal. Tudi druge dobro

misleče fante, ki še niso v naših vrstah, prijazno vabimo.

V nedeljo, dne 27. t. m. pojdemo vsi na shod JRZ, ki se bo vršil na Jesenicah v »Krekovem domu« in se bo pričel ob pol 5. uri popoldne. Na shodu bo govoril med drugimi tudi delavski minister g. dr. Dragiša Cvetković.

Zavedajmo se, da bomo s tem dnem začeli soditi izdajalce slovenskega naroda in prekupčevalce delavskih interesov.

Zato vsi na shod — vsi na branik!

Dovje

V soboto 26. t. m. ob 20. uri se bo vršil v hotelu »Triglav« v Mojstrani volivni shod JRZ. Na shodu bo poročal kandidat g. dr. Šmajd. Naša dolžnost je, da se polnoštevilno udeležimo tega shoda.

Prosvetno društvo bo t. dec. priredilo proslavo. Pri proslavi bo zastopan tudi fantovski odsek in dekliski krožek. Na sporedu je tudi nekaj pevskih točk in deklamacij. Proslava bo združena z 20 letnico Jugoslavije.

V nedeljo 27. t. m. ob 20. uri bo priredilo naše društvo igro »Župnik iz cvetočega vinograda«, ki jo režira znani Kotičkov striček, ki se nahaja na Dovjenu na dopustu. Vsi iskreno vabljeni!

Esperanto v filmu Metro Goldwyn Mayer

Slavni filmski režiser Clarence Brown režira film »Idiot's Delight« — »Idiotova zabava«, v katerem bo tudi dvogovor v esperantu. V imenovanem filmu igrajo Norma Scheerer, Clare Gable in še mnogo slavnih igralcev. G. Scherer, ki je tudi v Sloveniji predaval leta 1931, pa je tehnični svetovalec za esperantske zadeve.

Tvrdba Metro Goldwyn Mayer, ki je eno največjih filmskih podjetij v Združenih državah, išče sedaj igralcev, ki obvladajo esperanto.

Nam Slovencem bi pa esperantski filmi vsekakor bili bolj razumljivi kakor angleški ali francoski. Brez dvoma pa bo film zelo pripomogel k razširjanju esperanta, če že ne k njegovi končni zmagi. Ameriškim esperantistom iskreno čestitam k njihovemu lepe- mu uspehu.

(Lz »Heroldo de Esper.«)

vrtno ležalo polno trupel, katerih so se lotili tropi psov in jih žrli. Oficielni vladni list »Pot k svobodi« je k temu pisal: »Čas bi že bil, da se trupla z javnih cestišč pospravijo, kajti psi, ki okusijo človeško meso, postanejo stekli in so nevarni ljudem.«

Pod vodstvom krvoločnega Afelbaum »Sinovjeva«, predsednika secerne komune in poznejšega predsednika eksekutivne tretje internacionale, so bili leta 1918. bivši ruski oficirji v masah poklani ali pa na živinski način utopljeni. Na ukaz omenjenega židovskega morilca, kateri se je poleg vsega še slastno zabaval, so skupaj zvezane oficirje pognali na neki splav, ga spustili po reki Nevi ter ga nato torpedirali. Tisoče čisto nedolžnih ljudi je našlo na tako grozen način svoj grob v valovih.

V Kijevu sem videl neko nesrečno mater, katere edini sin je bil v klavnici na Sadojevi 5 umorjen. Nekaj dni po umoru sta se dva mornarja pripeljala z avtom pred stanovanje obupane matere, da vzameta s seboj tudi še edino 19 letno hčerko, sestro umorjenega oficirja. Tu so ji rablji, isti, kateri so ji pred nekaj dnevi zaklali brata, naročili, da mora plesati pred njimi. Ker ji je bilo to nemogoče, je pričela omahovati, so ji ponudili kozarec šampanjca, ki bi ga morala izprazniti. V trenutku, ko je nesla kozarec k ustom, je vsebino izlila, udarila s kozarcem po mizi in si z drobci poskusila prerezati vratno žilo. Židovske ženske so planile po nji, jo jela na razne načine mučiti, ji s steklenimi drobci razrezale obraz, jo teptale z nogami, vlačile za lase, dokler se ni onesvestila, nakar so jo prenesli v klavnico, kjer je ležala toliko časa, da se je pijani morilski tolpi zljubilo, da pride na vrsto klanje in nesrečno mladenko pošlje k njenemu »protirevolucionarnemu« bratu. Ta tragični dogodek sta nam poleg nesrečne matere umorjenke potrdili še dve dami visoke družbe, kateri sta oni večer tudi morali plesati pred čekisti, celemu dogodku prisostvovati ter srečno odnesli samo nekaj udarcev, katerih sta bili deležni zato, ker sta si v tragičnem trenutku z rokami zakrili obraz in se onesvestili.

Sergij Chessin pripoveduje v svojem velikem delu »L'Apocalypse Russe« med drugim: »V Petrogradu niso morili na tako strahoten način, kot v pokrajinskih mestih, zato pa toliko hitreje. Trije Letonci so v teku treh ur ustrelili 55 oseb. Le toliko odmora so si privoščili, da so si lahko prižgali cigareto. V Kronštatu so čekisti v nekaj urah pometali v vodo 2.600 ljudi. Od teh so ribiči rešili 47 oseb, od katerih pa je 27 umrlo, 17 pa znorelo.

V Odesi so se ekzekucije vršile kot v gledališču. Krvniki so sedeli za mizami, jedli in pili ter peli umazane popevke. Od časa do časa pa so vlačili jetnike popolnoma gole in pohabljene in jih med rjojenjem pijane tolpe na razne načine pomorili.

V Stavropolu so čekisti nazivali dvorano, v kateri so se vršile usmrtitve, »kitajsko brivnico«. Šef čekistov Ahickin je potegnil sabljo ter jetniku, ki je stal pred njim, odsekal uho. Nato je prižgal cigareto in jo ponudil pohabljeni žrtvi. Čez nekaj hipov je nesrečnežu odsekal še roko, nato še drugo uho. Vsled bolečin vzdihujoči je prosil odrešilne smrti. Ahickin se je zakrohotal in mu odsekal še drugo roko. Umirajoči se je valjal po tleh v mlaki krvi in s silo so ga postavili pokonci. Ahickin mu je zdaj še svojo gorečo cigareto vtaknil v oči. Celo navzoči čekisti so se zgražali nad takim zverinstvom. Jeli še kje drugje na svetu mogoče tolikšno barbarstvo?

Slavko Savinšek:

Med Mežakljo in Micco

(Dalje)

»Kajne, gospod Dreja!« se pobaha brž Milka. »Lepa dekleta, lepe rože, gospodična! Kajne gospa?«

»E, samo lepota tudi ni vse, prehitro ovene, potem pa nič ne ostane!«

Dreja gleda rdeče cvete, ki so bili posuti po zelenju kakor velike kaplje rdeče krvi, a čuti ob tem tudi pogled Milkinih rjavih oči, ki so toplo segale kakor z mehko roko vanj.

»Ej, gospod Dreja, kajne, da se mlada dekleta zdaj kar nič ne zmislijo, kaj takile mladi gospodje hočejo, kadar hvalijo rože?«

»Kako mislite, gospa?«

»I, kako neki! Čakajte, ker se Milka kar nič ne domisli, vam pa jaz dam šopek. Da boste videli, da imam še vedno mlado srce, čeprav sem že stara. In dobra, šegava Belčeva mati utrgajo lep živordeč nageljnov cvet ter ga smeje se ponudijo Dreji.

»Preveč ste dobri, gospa! Prav lepa hvala!«

Hoče vtakniti nagelj v gumbnico, pa vidi, da je nima.

»Nič pa ne vidiš, Milka! Daj no buciko! E, čaj, saj jo imam tule!«

»Bucika pomeni prepir,« meni Dreja.

»Ej, midva če se prav, ko sem jaz že stara. Od mene jo lahko vzamete!«

»Pa vseeno!« Prime buciko in zbode v prst Belčevo mater.

»Av! Vi ste mi pa pravi, gospod Dreja!«

»Da ne bo prepira in zdrahe, gospa! Stara navada, stara resnica!«

Pa se obrne, da bi šel dalje.

»A zdaj pa kar naprej, gospod Dreja?«

»Pozno je že, gospodična, in če hočeva še nekoliko domov, se morava kar požuriti!«

»Ali gresta jutri kaj pogledat birmo?« vprašajo mati.

»Lejte, jutri je res birma! Škoda, da ne grem še jaz, bi mi bili vi botra, gospa!«

»Bom raje za krstno pri vaših otrocih!«

»Ej, to pa ne bo še kmalu!« Dreji se je zamračil glas ob tem stavku.

»Kaj se ve, gospod Dreja!«

»Lahko noč, gospa, lahko noč, gospodična!«

»Lahko noč obema skupaj!« odzdravijo mati. Milka pa samo glavo skloni v pozdrav in vnovič gre topel pogled Dreji v dušo. In ko gresta z Marjanico molče dalje, gredo pred njim rjave oči tiste zveste in vdane rjave oči, ki jim človek zaupa na prvi pogled.

»Dreja, Milka te ima rada!«

»Meniš? Meni pa se vidi, da ne prehudo, čeprav bi bil skoro pritrtil.

»Boljša je kot Anica in lepša.«

»Lakho, nisem še opazil.«

Pred njima je cesta ravna kot ravnilo in prav do dvorca sežejo njune oči. Pod kostanji gore luči. Obeh misli so nehote pri Anici.

In ko prideta bliže, se izpod kostanjeve sence izločita v luč dva, moški in ženska — in Aničin smeh zazveni v svetlobi na cesti. Poslavljata se. Prihajajočih dveh ne opazita. Tako sta oba v slovesu. Niti dvajset korakov si niso narazen. Tu obstane Dreja kot ukopan in Marjanica z njim. Moški, ki je držal deklo za roko, skloni glavo, dvigne dekletovo roko k ustnicam in jo poljubi. Dekle nemo pusti vroči fantov pozdrav. Šele čez hip mu zapreti s prstom: (Dalje prihodnjič)